

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Micrologvs|| De Ecclesiasticis|| Observationibvs.||

Bernoldus <Constantiensis>

Antverpiæ, 1565

9. De Euangelio legendo

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63426](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63426)

pulpito

-o-
-a-Sine vestibus sa-
cris ministeriū
altaris fieri non
potest.

ex ecclesiastica consuetudine vnquā pro-
meruit. Canones etiā alios nisi ad hoc or-
dinatos in ecclesia legere, vel in publico
psallere, vel Alleluia dicere, vel alicubi
exorcizare, in diuersis Cōcilijs prohibue-
re. Nihil autem obstat, quin sacerdos infe-
riorum ordinū officia, si necesse fuerit, ex-
pleat: quem & omnes inferiores obtine-
re cōstat, qui & in Missa sacris vestibus est
indutus, sine quibus iuxta Romanū or-
dinem ministrare non debemus. Vnde &
congruentiūs ipse sibi officiū subdiaconi
representat, quā quemlibet inordina-
tum, nec sacris vestibus indutum hoc ex-
plere permittat.

De Euangelio [in qua parte sit legendum.]

CAP. IX.

DIACONI quoque officium in Missa
nihilominus & ipse conuenientius ex-
plebit, quā alij qui sacris vestibus non
fuerit indutus. Nam etiam diaconus tē-
pore oblationis & lectionis Alba indutus
esse debet, iuxta quadragesimum primū
Carthaginensis Concilij quarti capitulū,
cui sanctus Augustinus, imò ducenti, se-
ptem

ptem & decem sancti patres interfuerūt.
 Iuxta decretum Anastasij papæ, non se-
 detur donec Euangelium legitur, quæ re-
 uerentia, vt aiunt, & Apostolica lectioni
 apud Græcos exhibetur. Diaconus cum
 legit Euangelium iuxta Romanum ordi-
 nem in ambone vertitur ad Meridiē, vbi
 & masculi cōueniunt: non ad Aquilonē
 vbi fœminæ consistunt. Ad principalem
 enim sexū meritò vertitur, cui, vt Apōsto-
 lus instituit, infirmior sexus domi institu-
 endus cōmittitur. Quod autē presbyteri
 ad legendū Euangelium non se ad Meri-
 diem vertunt, hoc ideo inoleuisse credi-
 mus, quia nec ordo illis iniunxit, vt in am-
 bonem ad legendū, sicut diacones, ascen-
 derent, vbi necessariò ad masculos potius
 quàm ad fœminas se vertere deberent.
 Nam iuxta ecclesiasticam consuetudinē
 ad altare legunt, vbi nulla diuersitas audi-
 torum approximat, quæ legētes magis in
 hanc partem quàm in aliam conuerti exi-
 gat. Nusquā ibi fœminæ, sed soli religiosi
 ad dexteram & ad sinistram permittun-
 tur stare. Ad sinistrum verò cornu altaris
 habent librum cum legunt Euāgelium,
 vel cum sacrificant vt in dextera parte
 sint

^{rum}
 Græci ad Episto-
 lae lectionē non
 sedent.

Ambonē vocat
 quod pulpitum
 prius dixit.

Masculi ad Me-
 ridiem, fœmi-
 næ consistebāt
 ad Aquilonem,

nam uno eodem ad
 se, ibi quæ dicitur
 oratione ad

Fœminæ ad al-
 tare stare non
 permittuntur.

sint expeditiores ad suscipiendas oblationes, siue ad conficienda altaris sacramenta. Vnde ad Aquilonem magis, quam ad Meridiem versi videntur, cū annunciant Euangelium. Hinc itaque illa vsurpatio emeruisse videtur, vt etiā diacones in ambone contra Romanum ordinem se vertāt ad Aquilonem, potiusque se ad partē foeminarum quàm masculorum vertere non vereantur. Quæ vsurpatio iam adeo inoleuit, vt apud plerosque quasi pro ordine teneatur. Sed quia certissimè contra ordinem est, & inhonesta, à diligentioribus ordinis seruatoribus merito refutatur. Ordo quoque præcipit, vt, qui lecturus est Euangelium, crucem sibi faciat in fronte, videlicet iuxta Augustinum, in sede ipsius verecundię, vt eliminata omni verecundia, cum Apostolo non erubescant de Euangelio Christi, qui se in fine de illo erubiturum prædixit, quicumque eum hinc, vel verba eius coram hominibus erubuerit. Faciat etiam sibi in pectore crucem, ne aliqua suggestio diaboli eū impediāt, quin puro corde euangelii dei annunciare valeat. Presbiter cum legit euāgelium, Romano more, planetam in dex-

et utique

*In fronte cur fiat
crucis signū, &
cur in pectore.*

Rom. I.

*Planetam appel-
lat, quā nos sto-
kam dicimus.*

dexterum leuat humerum, vt expeditū se terrenis affectibus esse demonstret ad euangelizandum. Eadem quoque ratione & diaconi cū legunt, planetam tantū id sinistro humero ponere vidētur. Item Romanus ordo præcipit vt incensum semper præcedat Euangelium, cū ad altare siue in ambonem portatur: nō autem concedit, vt oblatio in altari thurificetur. quod & Amalarius in prologo libri sui de officijs, Romanos deuitare fatetur; quamuis modo à pluribus, imò penè ab omnibus vsurpetur.

15 *De oblatione in altari componenda,*

CAP. X.

FINITO Euangelio statim est offerendum, dum & offerenda canitur, quæ nomen de oblatione mutauit. Nam ordine præpostero deinceps offertur, postquam in altari proposita oblatione sacerdos populum hortatur ad orandū. Sanctus Alexander Papa quintus à beato Petro constituit, vt panis tantum & vinū aqua mixtum in sacrificio domini offeratur, quia de latere domini sanguis & aqua simul

An

profluxis.
Cyprianus epistola ad Concilium de sacramento calicis.